ДЕТСКА ГРАДИНА № 43 „ТАЛАНТ”,

гр.София 1404, район „Триадица“, ж.к. Гоце Делчев ул. „Георги Измирлиев” № 20

тел: 02/ 859 80 52; 02/859 41 13; e-mail: info-2224918@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ: П
ЕВЕЛИНА КРЪСТЕВА
ДИРЕКТОР НА ДГ № 43
със Заповед № 29 /17.09.2026 г.

ПРОГРАМА

ЗА
ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в предучилищното образование под различни форми в съответствие с определения в Наредба № 13/21.09.2016 г. на МОН държавен образователен стандарт.
Съгласно чл. 5, ал. 1 от Наредба № 13/21.09.2016 г. на МОН - в предучилищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват във всички възрастови групи:
1. интегрирано в обучението по образователните направления;
2. интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;
3. като самостоятелно образователно направление, когато иновативна или авторска програмна система предвижда това.
(2) Начините и формите на осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование за различните възрастови групи се определят в програмната система на детската градина.

ПРИОРИТЕТИ

1. Формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано с придобиването на първоначални знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на всеки негов член.
2. Развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
3. Формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
4. Усвояване на знания за различни културните ценности, за основни характеристики на интеркултурните отношения.

ЦЕЛИ

I. ИЗГРАЖДАНЕ НА АКТИВНА ЛИЧНОСТ

ПОДЦЕЛИ: Детето да:

1. разбира общочовешките ценности и участва по отговорен за себе си начин в живота на социалната общност;
2. знае своите права и задължения;
3. зачита и се съобразява с правата на възрастни и връстници от общността;

4. познава е уважава различията във физически и духовен аспект;
5. взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
6. изразява обосновано и критично своето мнение;
7. взема самостоятелни решения и развива способности за целеполагане, посилни за възрастта;
8. носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
9. се стреми към поддържане здравословен начин на живот;
10. познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на околната среда;

II. НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. В процеса на придобиване на познания в:
   1.1. Основните форми на педагогическо взаимодействие
   1.2. Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие
   1.3. Дейностите по интереси

III. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РИТУАЛИ

1. Ежегодно тържествено откриване на учебната година.
2. Връчване на удостоверение за завършване на задължителна подготвителна група - 6 г.
3. Грамоти за родители, допринесли за развитието на общността през целия срок на обучение – от първа до подготвителна група.
4. Кът на знамената - национално, на европейския съюз, на детската градина.
5. Тържествено отбелязване на национални празници, на дните на национални герои и будители, деня на детето.
6. „Работилница с родители“ - преди Деня на християнското семейство; преди Коледа; преди пролетните празници; преди Великден.

2. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СИМВОЛИ И ДРУГИ ОТЛИЧИТЕЛНИ ЗНАЦИ

2.1. Символи на ДГ 43 „Талант“;
2.2. Лого: изображение на „дървото на талантите“;
2.3. Почетна грамота: за деца и за родители;
2.4. Почетен отличителен знак;
2.5. Фланелки с логото на детската градина при участие в различни изяви;
2.6. Официална униформа за педагогическия и непедагогически персонал.

IV. ПОДКРЕПА НА ИНИЦИАТИВНОСТТА И УЧАСТИЕТО НА ДЕЦАТА ЧРЕЗ ПОДХОДЯЩИ ЗА ВЪЗРАСТТА ИМ ПРАКТИКИ

1. Провеждане на благотворителни акции за деца в неравностойно социално положение.
2. Организиране и участие в благотворителни концерти в помощ на болни и/или пострадали в инциденти деца.
3. Съдействие за подпомагане на благородни инициативи-събиране на употребявани батерии; капачки и др.
4. Интернет страницата на детската градина да предоставя информация за участие на децата в различни изяви.
5. Организиране на празници и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските културните дати и празници.

6. Подкрепящи здравето: 17 май - Национален Ден на спорта**;** 31 май - Световен Ден без тютюнопушене
7. Подкрепящи толерантността: 16 ноември - Международен Ден на толерантността
8. Подкрепящи социалната чувствителност: 18 ноември - Световен Ден в памет на жертвите на катастрофи
9. Подкрепящи правата на човека: 02 април - Международен ден на Детската книга; 01 юни - Международен Ден на детето
10. Подкрепящи опазването на околната среда: 22 март - Световен ден на Земята (водата)

V. ПОДКРЕПА ЗА МУЛТИКУЛТУРНАТА СРЕДА

На ниво ДГ/група да се организират дейности, свързани с успешното интегриране на деца от малцинствените групи или други етности при наличие на такива.

ДЕЙНОСТИ

В различни форми се реализират дейности насочени към :

1. патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие;
2. толерантността и интеркултурния диалог;
3. безопасност на движението по пътищата;
4. защита на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
5. превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
6. поведение при терористична заплаха;

VI. ИНТЕГРИРАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИ ЦЕЛИ ЧРЕЗ ФОРМИТЕ ЗА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

1. Повишаване качеството на образованието чрез оптимално използване на наличните ресурски, вкл. ИКТ.
2. Поставяне на детето в центъра на цялостната педагогическа дейност, в отговорна активна позиция при овладяване на знанията, формиране на различни компетенции и развитие на умения за учене през целия живот.
3. Създаване на условия за позитивна образователна среда.

3.1. реализиране на качествен образователно-възпитателен процес чрез създаването на интерактивна среда;

3.2. ефективно използване на заобикалящата среда, като средство за формиране у децата на емоционално-познавателно отношение към заобикалящия ги свят – семейството, другите деца, природата и не на последно място към самия себе си;

3.3. прилагане на модели на работа с деца в мултикултурна среда и на деца със СОП.

ПРОГРАМАТА ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ В ДЕТСКА ГРАДИНА № 43 „ТАЛАНТ“ Е ПРИЕТА НА ЗАСЕДАНИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ СЪВЕТ – ПРОТОКОЛ № 1 /15.09.2026 г.

Приложение № 1 към чл. 14, ал. 2, т. 2

РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ	
	ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ
Област на компетентност	**Знания, умения и отношения в резултат на обучението детето**
Междуличностни отношения	➢ описва и обяснява различните роли в семейството и правата и отговорностите, свързани с тях; ➢ има положително отношение към сътрудничество с другите в съвместни дейности; ➢ умее да изразява подходящо чувствата си, да заявява своите нужди и желания, да споделя проблеми и да търси помощ
Социална среда	➢ има позитивно отношение към празниците в семейството като средство за съхраняване на духовната връзка между поколенията; ➢ ориентира се в символиката и ритуалността на най-популярните български празници
Права на човека	➢ описва отношение и поведение на възрастни и деца, което нарушава правата; ➢ прави самооценка на поведението си и разбира последиците от нарушаването на правилата в отношенията
Демократично гражданство	➢ ориентира се в различието между "гражданин на Република България" и "жител на град..."
Идентичности и различия в обществото	➢ определя националната си идентичност
Власт, политика и демократични ценности	➢ разпознава местните органи за ред и сигурност и има представа за тяхната дейност, свързана със спазването на правата на децата

Социална политика, справедливост и солидарност	➢ проявява конкретни актове на солидарност при решаване на групови задачи и игри; ➢ разбира необходимостта от правила при общуването с околните; ➢ може да обяснява своите постъпки, като ги свързва с правила и ценности

Приложение № 2 към чл. 14, ал. 2, т. 2

РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ	
	ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ
Област на компетентност	**Знания, умения и отношения в резултат на обучението детето**
Психично здраве и личностно развитие	➢ осъзнава собствената си ценност и уникалност и тази на другите хора; ➢ умее да открива и описва разлики и прилики с другите хора
Физическо развитие и дееспособност	➢ назовава основни части на човешкото тяло; ➢ показва положително отношение към развиване на двигателни качества, сила и издръжливост
Превенция на употребата на психоактивни вещества	➢ познава и назовава предмети и вещества, забранени за деца
Безопасност и първа помощ	➢ назовава нещата (предмети, дейности, поведения), които са опасни в обкръжаващата среда; ➢ умее да търси и намира помощ, когато има нужда от нея
Сексуално здраве и сексуално преносими инфекции	➢ има положително отношение към собственото си тяло; ➢ има представа за своя пол; ➢ има елементарни представи за разликата между половете

Лична хигиена	➢ демонстрира основни хигиенни навици; ➢ проявява елементарни умения за спазване на здравословен дневен режим; ➢ разбира значението на хигиенните навици за здравето; ➢ познава и описва хигиенни навици за поддържане на здравето на зъбите и устната кухина
Хранене	➢ обяснява значението на храната като източник на енергия за ежедневното функциониране, порастването и развитието; ➢ има представа за полезни и вредни храни; ➢ спазва здравословен режим на хранене

Приложение № 3 към чл. 14, ал. 2, т. 3

РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ	
	ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ
Област на компетентност	**Знания, умения и отношения в резултат на обучението детето**
Вода, почва, въздух	➢ описва значението на водата, почвата и въздуха за живота на хората, животните и растенията

Енергия и климат	➢ има представа за естествените източници на енергия; ➢ описва познати климатични промени
Биологично разнообразие	➢ има представа за многообразието от растителни и животински видове; ➢ назовава основни жизнени фактори за човека, животните и растенията
Потребление и отпадъци	➢ умее да поддържа чистотата в близката среда и разбира нейното значение
Общество и околна среда	➢ познава правила за опазване на околната среда; ➢ описва въздействието на някои човешки дейности върху природата